

Hezkuntza merkantilizatze-ko azken urratsa

Derrigorrezko Hezkuntza eredu neoliberalera biratu nahi duen LOMCE legea onartu ostean, unibertsitatea dute orain jomuga: Bolonia prozesuak landaturiko haziari segida emango dio Espainiako Gobernuak prestatzen ari den erreformak, hezkuntza merkatuko produktu bilakatu eta pribatizatze-ko bidean.

| MIKEL GARCIA IDIAKEZ |

Argazkiak: Dani Blanco

ALDAKETA PEDAGOGIKO ONURAGARRIA eka-
rriko omen zuen Boloniak, homologazioa
Europako titulazioekin, bikaintasuna goi
mailako hezkuntzan. Errealitatea da elite-
rentzako unibertsitate-ko gero eta gertuago
dagoela egungo ereduak, tasak handitu direnez
matrikulak batez beste %21 garestituta,
bekak murriztuta, kasik derrigorrezko bihurtu
dituzten graduondokoen prezioa izugarri
igota... Irakaskuntza erabat presentzialak eta
kreditu sistemak fakultatean sartuta du ikas-
lea goiz eta arratsalde, enpresa pribatuak
eskumenak hartzen hasi dira unibertsitatean,
eta homologazioak ateak ireki dizkio hezkuntza-
ren salerosketari.

Ikasle Abertzaleak (IA) kolektiboaren iritzi-
z, Boloniaren atzean unibertsitate anglosaxoi-
en eredu finantzarioa hurbiltze-ko eta ondo-
rioz hezkuntza pribatizatzeko eta merkaturatze-
ko helburua dago, Europar Batasunaren EU2015
plangintza-ko baitan. Estrategia horri erantzun-
go lioke José Ignacio Wert Espainiako Hezkuntza
ministriak prestatzen ari den unibertsitate er-
reforma ere. Ikasturte hau amaitu aurretik aurkeztu-
ko duela uste da eta Wertek hautaturiko aditu
talde baten txostena du abiapuntu eta zimen-
du: *Espainiako unibertsitate sistemaren kalitatea eta
eraginkortasuna berriro eta hobetzeko proposamenak.*
Txostena aztertu dute Ikasle Abertzaleek, aste
honetan kaleraturiko EU2015 unibertsitate-
ko erreforma. Zabalikuntza sakontze-ko bidea
liburuxkan. Hona adituek proposatutakoaren
hainbat gako, Hego Euskal Herrian eragina izango

duen unibertsitate erreformak ekarriko duena
aurreikusitako baliagarri.

Kanpo ebaluazioen menpe

LOMCEk egiten duen moduan, kanpo eba-
luazio publiko eta aldizkakoak proposatzen
dira, “kanpokoak, objektiboak, ekonomikoak
eta sinpleak”. Ebaluazio hauek egiteko bi
aukera zehazten dira: agenzia berri bat sor-
tzea edo ziurrenik aurrera aterako dena,
ANECA agenzia arduratzea horretaz. Bolo-
nia planaren oinarriak zedarritu zituen eta

bere baitan enpresa handi
ugariren interesak ordezkatzeko
dituena da ANECA, hortik atera kontuak zer
nola-ko irizpideen arabera ebalua-
tuko dituen unibertsitateak. Aurrera ateraz
gero, ebaluazio honen garrantzia handia
izango da, emaitzak publiko-
ak izateaz gain –unibertsita-

teak beraien artean lehiatzeaz gain– finan-
tzazioa ranking horren arabera egingo delako,
eta ez gehien behar dutenak aintzat hartuta
–batzuk sarituz eta baliabide gutxien dutenak
gero eta gehiago hondoratuz edo zuzenean
desagerraraziz–. Hots, kalifikazio ona lortze
aldera, ebaluazio horien irizpideak jarraitu-
ko dituzte unibertsitateek, edukietan nahiz fun-
tzionamenduan. Eta zein irizpide dira horiek?

Kalitatea = etekina

Aditu taldeak irakaskuntza eta prestakuntza-
rekin baino, ikerketa arloarekin lotzen du uni-
bertsitatearen kalitatea. Eta ikerketek enpre-
sen interesak zenbat eta egokiago ase, orduan

**LOMCEk bezala, kanpo ebaluazioak
proposatzen dira: emaitzak
publikoak liriateke eta
unibertsitateen finantzazioa ranking
horren arabera egingo litzateke**

Unibertsitate erreforma gauzatzeko Wert ministroaren aditu taldeak prestatu duen txostenaren arabera, unibertsitate bateko ikerketek enpresen interesak zenbat eta egokiago ase, orduan eta hobeto baloratuko da unibertsitate hori.

eta hobeto baloratuko da unibertsitatea: “Diru publikoz finantzatuta, enpresek negoziarako eta etekinak handitzeko behar dituzten ikerketak egiteko unibertsitatea baliatzea proposatzen da, eta horren arabera neurtzea kalitatea, ikerketa horien kopuruaren arabera. Horrek izen bakarra du: merkantilizazioa”, salatu du IAK.

Gestio pribatua

Unibertsitateen gobernurako, “gardentasuna” eta “profesionalizazioa” eskatzen ditu

txostenak, praktikan gestioa hezkuntza komunitatetik urrunduz eta kudeatzaile pribatuak txertatuz; eta “organoen arrazionalizazioa” ere aldarrikatzen du, praktikan erabaki-organoak kopuruz, tamainaz eta funtzioz murriztuz eta boterea esku gutxitan kontzentratuz. Besteak beste, adituen arabera klausuroa kontsultarako baino ez da izango eta dekanook errektoreak izendatuko ditu zuzenean. Errektorea bera ere –jada ez luke unibertsitate barruko norbait izan beharko– Unibertsitate Kontseiluak erabakiko luke, eta

INAKIBEREZIARTUA
Enbalajeak · Biltegiatzea eta Logistika · Zerra eta eraikuntza

25 urte baino gehiago paketatze industrialaren sektorean

Jauregi auzoa, 75 · HERNANI · (Gipuzkoa) · ☎ 943 552 828
www.inakibereziartua.com · mj@m@inakibereziartua.com

ellauri
HOTELA

KILO TERDI TXOKOA
Kilo t'erdiko txuleta
Legatz-solomoa plantxan
(6 pertsona gutxienez, aurretik deituta)

Altzusta 38, 48144 ZEANURI
+34 946 317 888 | ellauri.com

Natura sentitu

Ikasle Abertzaleek salatu dutenez (ezkerreko irudian, atera duten liburuxka), espezializazioa batik bat graduondo eta masterretan sustatzea da asmoa, baliabide ekonomiko urriagoak dituztenak goi mailako ikasketetatik aldentuz.

kontseilu honetan unibertsitatekanpoko jendeak hartuko luke parte –autonomia erki-dego bakoitzeko gobernuak hautaturikoak; “enpresa munduko” jendea eta “persona ospetsuak” gomendatzen dituzte adituek–. Txostenak azpimarratzen du errektorea izatea ez dela bateragarria politikan, sindikatuetan edo funtzionaritzan aritzearekin, baina ez du ezer esaten enpresari izateaz, eta fakultate anglosaxoietan ikusi dugu unibertsitateak gobernatzeko kanpoko jendea sartzen joan diren heinean, enpresaburuaren esku geratu direla sarri.

Nahieran hautatutako irakasleak

Irakasleen “desfuntzionarizazioa” proposatzen da eta horretarako, oposizio bidezko hautapen prozesuari berri bat gehitu nahi zaio: unibertsitateak berak irakasle titularrak eta katedratikoak kontratatu ahal izatea –irakasleria- ren %49 horrela hautatu ahal izango litzateke–. Ondorioz, irakasle onenak aukeratzeko unibertsitateak lehian ariko direla dio IAK, eta diru gehien dutenak gailenduko

Gestioa hezkuntza komunitatetik urrundu eta kudeatzaile pribatuak txertatzea, erabaki-organoak kopuruz, tamainaz eta funtzioz murriztea eta boterea esku gutxitan kontzentratzea sustatzen du txostenak

direla. Irakasle horiek, gainera, enpresa pribatuen moduan kontratatu eta kaleratu ahal-ko lirateke eta aukeraketa irizpideak ere ez daude batere garbi: oposizio edo bozka bidezko hautaketa tresnak gaineratik kenduta, “dekanoak, ikerlariak, errektoreak eskuz hautatzeko irizpideak proposatzen direnean eta sustatuko dena nazioartean ezagunak diren pertsonak kontratatzea denean, irizpide pertsonalen arabera profil zehatzeko gizonak (bereziki)” ez ote dituzten kontratatuko galde-tzen dio bere buruari ikasleen kolektiboak.

Finantzazio ez publikoa

Unibertsitateen finantzazio publikoa arriskuan dagoela argudiatuz, bide berriak proposatzen ditu aditu taldeak. Tartean, –berri ere– unibertsitatekanpo dagoen jende-oz osatutako organoa eratzea, erabaki “sostengarriak, eraginkorrek eta arrazionalak” hartzeko bereziki enpresa arloko ordezkariak hobetsiz. Enpresa munduarekin elkarlana eta finantzazio akordioak lortzea, unibertsitate bakoitzari tasak eta prezioak

PortAventura ikasgai

FINANTZAZIO beharraren eta dibertsifikazioaren aitzakian, molde disimulatuagoan batzuetan eta ageriago bestetzetan, enpresa pribatuek unibertsitateetako atak gurutzatu dituzte dagoeneko. Ohikoa da kafetegi pribatuak, freskagarri jakinen makinak edota banku sukurtsalak fakultateetan aurkitzea, baita babesletza eta iragarkiak ere pasillo, kirol instalazio, bulego edo testuliburuetan. Eroskik supermerkatua ireki berri du EHÜren Leioako campusean, Liburutegi Nagusiaren eraikinean. ExxonMobil petrolio korporazioak prentsa

askatasunaren inguruko masterra eskaintzen du AEBetako unibertsitate batzuetan, eta 133 ikastetxetako hainbat zerbitzu kudeatzeaz arduratzen den Edison enpresak hezkuntza saioak ematen ditu telebista estatubatuarrean: hango eskolen %40tan ikusten dute saioa, 12 minutu egunero, horietatik bi minutu iragarkiei eskainiak.

Hain urrutira joan gabe, azalean PortAventuraren babesletza daraman *Munduko kulturak* testuliburu landu dute Kataluniako hainbat ikastetxetan: Generalitateak homologatuta, gizarte zientzietan

erabili dute eta kultura maia, azteka, Txina, Polinesia eta Far West jorratzen ditu liburuak, hain juxtu parke tematikoan aurki daitezkeen kulturak. Liburuko argazki batzuk, gainera, PortAventuran ateratakoak dira eta ikasgaia gainditzeko haurrek parkera joan behar izan dute, sarrera eurek ordainduta.

Endowment eredu ere arrikutsuki ari da ugartzen: enpresek ikerketa eta ikasketa jakinetan inbertitzen dute, normalean etekina ateratzeko asmoz, esaterako ikerketaren jabetza eskuratuz —edo zati batena—.

arautzeko eskumen handiagoa uztea, ikasleentzat bankuek beka maileguak ugaritzea —eta beka “bikaintasunaren” arabera banatzea, ez beharraren arabera— edota eraginkorrak ez diren kostuak saihestea gomendatzen du —praktikan, langile gehiegi dagoela irizten denetan jendea kaleratzea, esaterako—. Hezkuntzaren funtzio sozialari errentagarritasunaren logika gailenduko zaio, azken batean.

Ikasgai errentagarriak

Titulazio gehiegi omen dagoela-eta, ikasketak sortu, mantendu edo ezabatzeko irizpide nagusietakoa ikasketak horrek “baliabide ekonomikoak atzemateko duen gaitasuna” izango da eta matrikulatuen kopuru gutxienekoak ezarriko dira, titulazio bat eskaini ahal izateko. Hala dio txostenak. Eredu anglosaxoi-

tik eratorritako *edwed chairs* edo izendun katedrak ere proposatzen dituzte, alegia enpresa pribatuek finantzaturiko gradu eta ikasgaiak. Ez da zailegia asmatzea zein ikasketak mota aterako diren aurrera eta zein ez, batez ere kontuan hartuta merkatuarekiko lotura handia izango dutela eduki, praktika nahiz ikerketek. Halaber, campusak espezializatzearen alde eta karrera bera toki ezberdinetan eskaintzearen aurka dago txostena, ikasle eta irakasleen mugikortasuna behar-tuz. Testuinguru globalizatu horretan, pentsatzekoa da ingelesak garrantzi are handiagoa hartuko duela eta —ikasgaien bikoiztasuna saihestea xede izanik— euskara

Ikasketak sortu, mantendu edo ezabatzeko irizpide nagusietakoa da ikasketa horrek “baliabide ekonomikoak atzemateko duen gaitasuna”. Enpresa pribatuek gradu eta ikasgaiak finantzatzea ere gomendatzen da

ez dela egongo lehentasunen artean. Espezializazioa batik bat graduondo eta masterrretan sustatzea da asmoa, beste behin baliabide ekonomiko urriagoak dituztenak goi mailako ikasketetatik aldentuz.

Unibertsitatearen —hezkuntzaren— egiturari berari astindu ederra emango dio erreformak, puntu horiek guztiak —eta beste hainbat— betetzen badira. Behin betiko idatzia oraindik aurkeztu ez duten arren, norabidea zein den argi uzten du txostenak, eta

ondo taxututako plangintzaren barruan kokatzen dute Ikasle Abertzaleek: Zerbitzuen Salerosketarako Akordio Orokorra aipatzen dute liburuxkan. Munduko Merkataritza Erakundearen dauden 144 herrialdeetako gobernuen sinatutako akordioa da eta zerbitzu publiko gehienak erregulatzen ditu, tartean hezkuntza eta osasuna.

Finean, oinarrizko zerbitzuak eta zerbitzu publikoak merkatuaren esku uzteko eta privatizazioari atak irekitzeko bidea da hitzarmen hori.

Datorrenari nola aurre egin? Gaizka Azketa IAKo kideak garbi du: “Unibertsitateak daraman neoliberalizazio prozesua azalarazi eta honen aurka borrokatuko dugu, era erakitzaile batean. Fakultatez fakultate desobediencia ekintzak eramango ditugu aurrera martxoan zehar eta M27ko ikasle greba orokorra eta gero hainbat dinamika jarriko ditugu martxan unibertsitateetan, Euskal Eskola Nazionala helburu”. ■

